

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Psicoloxía Aplicada e Saúde	Código	750G02105	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuadrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da SaúdePsicoloxía			
Coordinación	Pértega Díaz, Sonia	Correo electrónico	s.pertega@udc.es	
Profesorado	Delgado Lobete, Laura Fernández Basanta, Sara López-Cortón Facal, Ana María Muñiz Garcia, Javier Pértega Díaz, Sonia	Correo electrónico	l.delgado@udc.es sara.fbasanta@udc.es ana.lopez-corton@udc.es javier.muniz.garcia@udc.es s.pertega@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>Ao remate do proceso de ensinanza-aprendizaxe da materia de Psicoloxía Aplicada e Saúde o/a alumno/a deberá contar cos coñecimentos de introducción ao estudo do comportamento necesarios que lle capaciten para establecer e realizar unha relación axeitada co cliente - paciente, familia e grupo. Igualmente estará capacitado para integrar ditos coñecimentos na prestación de coidados integrais ao cliente-paciente.</p> <p>Adquirirá unha visión ampla do concepto de saúde e dos principais modelos e sistemas sanitarios, ademais de identificar problemas de saúde da comunidade e coñecer as medidas preventivas máis adecuadas. O alumno coñecerá e saberá aplicar os fundamentos da Demografía como parte fundamental da Epidemioloxía e da Saúde Pública</p>			

Plan de contingencia	<p>MODIFICACIÓN NOS CONTIDOS</p> <p>- Non se realizarán cambios</p> <p>METODOLOXÍAS</p> <p>*Metodoloxías docentes que se manteñen Mantéñense todas as metodoloxías propostas</p> <p>**Metodoloxías docentes que se modifican Mantéñense todas as metodoloxías propostas, que se aplicarán de modo non presencial na súa totalidade a través de Teams e Moodle</p> <p>MECANISMOS DE ATENCIÓN PERSONALIZADA AO ALUMNADO</p> <p>Utilizaranse as seguintes ferramentas na atención personalizada ó alumnado:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Correo electrónico: Diariamente. De uso para facer consultas e solicitar tutorías presenciais ou virtuais. - Moodle: Diariamente. Disporase de foros para formular as consultas necesarias sobre os contidos da materia. Utilizarase para a entrega e comentarios de retroalimentación aos traballos que se soliciten no desenvolvemento da materia. - Temas: Semanalmente. Empregarase para tutorías virtuais de xeito individual ou grupal para a resolución das dudas relacionadas cos contidos da materia e a elaboración das tarefas propostas <p>MODIFICACIÓNS NA AVALIACIÓN</p> <p>Mantense o sistema de avaliación establecido na guía docente. As probas obxectivas dos bloques de Psicoloxía e Saúde Pública realizaranse virtualmente a través de Moodle/Teams.</p> <p>OBSERVACIÓNS DE AVALIACIÓN:</p> <p>Mantéñense as mesmas que figuran na guía docente.</p> <p>MODIFICACIÓNS DA BIBLIOGRAFÍA OU WEBGRAFÍA</p> <p>Non se realizarán cambios.</p>
-----------------------------	---

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Introducir ao alumno no estudo do comportamento humano	A80		
Introducir ao alumno na valoración psicolóxica-social do paciente como elemento de exploración e tratamento	A79	B24 B25 B26 B27 B36 B37	
Coñecer os aspectos psicolóxicos da dor	A79 A80	B38 B39	C15
Coñecer e identificar os aspectos psicolóxicos e sociais que interveñen na relación paciente-terapeuta	A79 A80	B24 B25 B26 B35 B38 B39	C14

Comprender os aspectos fundamentais de saúde e enfermidade, os seus determinantes, así como os diferentes niveis de prevención	A77	B24 B25 B26 B27 B34 B35	C14 C15 C16
Definir os conceptos básicos de saúde pública. O seu campo de actuación e as funcións que lle son propias	A77	B24 B26 B27 B35	C11 C14 C15 C16
Identificar os principais problemas de saúde pública e os principais mecanismos de control que se empregan	A77	B24 B26 B27 B34 B35 B36	C11 C14 C15 C16
Coñecer as actividades de protección de saúde, promoción da saúde e prevención da enfermidade	A77	B24 B25 B26 B27 B34 B35 B36	C14 C15 C16
Coñecer a organización sanitaria en España e en Galicia. Coñecer o marco normativo fundamental de saúde pública no noso ámbito	A77	B26 B34 B35 B37 B38 B39	C14 C15 C16
Coñecer os sistemas de información sanitaria máis relevantes para a sanidade pública	A77	B24 B25 B27 B34 B35 B37 B38 B39	C11 C15 C16
Coñecer os conceptos xerais e aplicacións da demografía. Identificar as fontes de datos que posibilitan a elaboración de indicadores sanitarios	A77	B24 B25 B26 B27 B35	C11 C16
Adquirir y aplicar los conocimientos teóricos y prácticos implicados en los aspectos psicológicos sociales intervinientes en la relación terapeuta-paciente y conocer los aspectos psicológicos del dolor	A79		
Colaborar con los profesionales sanitarios específicamente formados en la materia, en la adaptación y uso de prótesis y ayudas técnicas necesarias, según las condiciones físicas, psicológicas y sociales de los pacientes		B32	
CG10 - Identificar que o exercicio da profesión está asentado no respecto á autonomía do paciente, ás súas crenzas, cultura, determinantes xenéticos, demográficos e socioeconómicos, aplicando os principios de xustiza social e comprendendo as implicacións éticas nun contexto mundial en transformación		B37	

Contidos	
Temas	Subtemas
Concepto Psicoloxía. Procesos psicolóxicos básicos	A ciencia da Psicoloxía. Percepción. Atención. memoria Aprendizaxe.
Psicoloxía social	Introducción á Psicoloxía Social. O comportamento de grupo Influencia social
Factores psicosociais da enfermidade humana	O estrés e a súa influencia na saúde. Estratexias de afrontamento. O apoio social e a súa influencia na saúde. Resiliencia psicolóxica
Relación e comunicación persoal sanitario-paciente	Principios de comunicación. Estilos de comunicación interpersonal. Comportamento non verbal A entrevista sanitario-paciente
Saúde e enfermidade	Concepto de saúde e enfermidade. A saúde e os seus determinantes Principais problemas de Saúde Pública. Funcións da Saúde Pública.
Educación para a saúde	Educación sanitaria. Promoción da saúde.
Organización sanitaria	Servizos de Saúde Pública no Sistema Sanitario Español e Galego. Marco Normativo
Indicadores de Saúde	Fontes de datos e sistemas de información. Demografía sanitaria e Saúde Pública. Demografía estática e dinámica. Axuste de taxas. Indicadores de saúde.
Desigualdades en saúde	Xénero e saúde Discapacidade e saúde Cultura e saúde

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A77 A79 B24 B25 B27 B32 B34 B35 B36 B37 B38 B39 C14 C15 C16	40	28	68
Estudo de casos	A79 A80 B39 C14 C15	5	5	10
Discusión dirixida	A79 A80 B38 C14 C15	5	5	10
Traballos tutelados	A77 A79 A80 B25 B26 B39 C16	0	10	10
Obradoiro	A79 B37 C11 C14 C15	5	0	5
Portafolios do alumno	A79 B37 C11 C14 C15	0	7.5	7.5

Prácticas a través de TIC	B25 B26 B27 C11 C15	5	10	15
Solución de problemas	B25 B26 B27 B36 C11	0	5	5
Análise de fontes documentais	B24 B25 B26 C14 C15 C16	0	2.5	2.5
Presentación oral	B24 B25 B26 B35	0	5	5
Proba obxectiva	A77 B24 B25 B26 B27 B34 B35 B36 B37 B38 B39 C11 C14 C15 C16	0	10	10
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgúns preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Expoñeranse os principais conceptos de Psicoloxía e Saúde Pública facilitando a documentación adicional e indicando a fontes bibliográficas onde o estudante poderá completar a adquisición dos devanditos coñecementos.
Estudo de casos	Presentaranse situación prácticas relacionadas cos contidos de Psicoloxía da asignatura
Discusión dirixida	En este tipo de actividade, partindo de los textos y de las explicaciones docentes, se animará al alumnado a participar por medio de preguntas ou temas de debate.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor.
Obradoiro	Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado
Portafolios do alumno	Carpeta ou arquivador ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que contén os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno, como: apuntes ou notas de clases, comentarios de notas, resumes, autoavaliacións, tarefas desenvolvidas, comentarios de progreso do alumno realizado polo profesor, etc.
Prácticas a través de TIC	Realizaranse supostos prácticos con datos que serán analizados en computador por medio de software bioestatístico. Grazas a esta metodoloxía o estudante aplicará e poñerán en práctica os coñecementos adquiridos, facilitando a aprendizaxe e o desenvolvemento de habilidades por parte do alumnado.
Solución de problemas	Con axuda de software o estudante realizará supostos propostos polo profesor e resolverá problemas concretos a partir dos coñecementos adquiridos nas sesións maxistrais. Trátase dunha metodoloxía que permite avaliar as competencias do estudante á hora de aplicar e poñer en práctica os coñecementos adquiridos.
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos legislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.

Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Proba obxectiva	Proba de preguntas tipo test. Plantexaranse dúas probas independentes para o bloque de contidos de Psicoloxía e de Saúde Pública

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas a través de TIC Análise de fontes documentais Estudo de casos Discusión dirixida Traballos tutelados	Utilizaranse as seguintes ferramentas na atención personalizada ó alumnado: - Correo electrónico: De uso para facer consultas e solicitar tutorías presenciais ou virtuais. - Moodle: Disporase de foros para formular as consultas necesarias sobre os contidos da materia. Utilizarase para a entrega e comentarios de retroalimentación aos traballos que se soliciten no desenvolvemento da materia. - Temas: empregaranse para tutorías virtuais de xeito individual ou grupal para a resolución das dúbidas relacionadas cos contidos da materia e a elaboración das tarefas propostas

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Solución de problemas	B25 B26 B27 B36 C11	Propoñeranse casos e exercicios que serán desenvolvidos polos estudantes.	15
Presentación oral	B24 B25 B26 B35	O Traballo tutelado deberá ser presentado de forma sincronía o asíncrona dependendo das características do alumnado	7
Estudo de casos	A79 A80 B39 C14 C15	Presentación de situación prácticas, e información que axude a desenrolar e a assimilar os contidos da materia	21
Traballos tutelados	A77 A79 A80 B25 B26 B39 C16	Se propondrá una temática o inicio do cuatrimestre para realizar un traballo de curso	14
Portafolios do alumno	A79 B37 C11 C14 C15	Carpeta ou arquivador ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que contén os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno, como: apuntes ou notas de clases, comentarios de notas, resúmenes, autoavaliacións, tarefas desenvolvidas, comentarios de progreso do alumno realizado polo profesor, etc.	5
Proba obxectiva	A77 B24 B25 B26 B27 B34 B35 B36 B37 B38 B39 C11 C14 C15 C16	Proba tipo test sobre os contidos da asignatura. Realizaranse dúas probas independentes sobre os contidos dos bloques de Psicoloxía e Saúde Pública	38

Observacións avaliación

As diferentes partes da materia serán cualificadas de forma independente, obtendo en cada unha delas unha puntuación entre 0 e 10 puntos.

Para superar a materia é necesario superar tanto a parte de Psicoloxía como a de Saúde Pública, de acordo cos criterios establecidos polo/a profesor/a correspondente, así como ter presentado o portafolio relativo ós contidos de Desigualdades en Saúde (Enfermería).

No caso de que non se supere unha das partes na 1ª oportunidade, a nota que figurará será de 4, e para a 2ª oportunidade manterase aprobada a parte que se teña superada na 1ª oportunidade dentro da mesma convocatoria.

A cualificación final calcularase tendo presente o número de créditos de cada unha das partes da materia. Por tanto, a nota final será a media ponderada calculada coa fórmula:

$$\text{Nota final} = 0,7 * \text{Nota Psicoloxía} + 0,25 * \text{Nota Saúde Pública} + 0,05 * \text{Nota Desigualdades Saúde}$$

Por limitacións da plataforma, o contido deste apartado é orientativo. Nos primeiros días de clase cada profesor/a comentará cómo se realizará a avaliación da súa parte.

MATRÍCULA DE HONRA

Poderán optar á calificación de Matrícula de Honra aqueles/as alumnos/as coas calificacións máis elevadas que obteñan unha nota final por encima de 9

NON PRESENTADO

A cualificación de Non Presentado corresponderá ao alumno/a que non se presente ás probas de avaliación esixidas nalguna das tres partes das que consta a materia.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA AS UNIDADES DIDÁCTICAS DE SAÚDE PÚBLICA

Proba mixta: Realizarase unha proba obxectiva na data oficial do exame da materia. A proba constará de preguntas tipo test relacionadas cos contidos teóricos, as lecturas propostase os problemas expostos no desenvolvemento da materia. Puntuará sobre un mínimo de 0 e un máximo de 10. O resultado desta proba representará o 40% da cualificación global desta parte da materia.

Solución de problemas: formulación aos alumnos de casos prácticos que deben resolver facendo uso dos coñecementos teóricos que se traballan na materia, ecuxa entrega será puntuable nos casos nos que así se indique. Todos os traballos puntuaranse sobre un mínimo de 0 e un máximo de 10. A cualificación media destes traballos representará o 60% da cualificación global desta parte da materia.

A cualificación final desta parte da materia calcularase de acordo coas porcentaxes anteriores. A puntuación mínima para superar esta parte da materia será de 5 puntos.

A metodoloxía de avaliación descrita é obrigatoria para os/as alumnos/as de matrícula ordinaria en primeira e segunda oportunidade.

En segunda e sucesivas matrículas non computarán as calificacións dos cursos anteriores

Os/as alumnos/as de matrícula parcial e dispensa académica de exención de asistencia, deberán poñerse en contacto cos profesores desta parte da materia ao comezo do curso. Deberán entregar os boletíns de exercicios no tempo e forma que se lles solicite para ser avaliados/as.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA AS UNIDADES DIDÁCTICAS DE PSICOLOXÍA

A cualificación final da parte da materia que corresponde a contidos de Psicoloxía calcularase segundo as seguintes porcentaxes: Estudos de casos -> 30%

Traballos tutelados -> 20%

Presentación oral -> 10%

Proba test -> 40% **CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA AS UNIDADES DIDÁCTICAS DE DESIGUALDADES EN SAÚDE**

A cualificación desta parte da materia corresponderá á elaboración dun portafolio sobre os contidos desenvolvidos, que se calificará de 0 a 10. A cualificación máxima (10 puntos) corresponderá a 0,5 puntos da calificación final.

Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir o obxectivo estratéxico 9 do "I Plan de Sustentabilidade Medio-Ambiental Green Campus FCS", os traballos que se realicen nesta materia solicitaranse en formato virtual e soporte informático. De realizarse en papel:

- a.- Non se empregarán plásticos.
- b.- Realizaranse impresións a dobre cara.
- c.- Empregarase papel reciclado.
- d.- Evitarase a impresión de borradores, moespecialmente en cor.

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Merayo, A., Bravo, E., Gordón, F. (2014). La comunicación con el paciente. Habilidades emocionales para los profesionales de la salud. Barcelona: Elsevier - León Rubio, J. M. (2013). Psicología Social de la Salud: Fundamentos teóricos y metodológicos.. Madrid: comunicación social ediciones y publicaciones - López Pérez, R. (2016). Comportamiento no verbal. Madrid: Pirámide - Cuesta, U. (2012). Comunicación y salud. Madrid: Fragua - Sanjuan, P. y Rueda, B (2014). Promoción y prevención de la salud desde la psicología.. Madrid: Síntesis - Rodríguez Marín, J. (2014). Psicología Social de la Salud. Madrid: Síntesis - Amigo Vázquez, I. (2017). Manual de Psicología de la Salud. Madrid: Pirámide - Delgado Losada, M.L. (2015). Fundamentos de Psicología para Ciencias Sociales y de la Salud . Madrid: Panamericana - Piedrola Gil (2015). Medicina preventiva y salud pública 12ª edición. Elsevier-Masson - Ildefonso Hernández-Aguado y Blanca Lumbreras Lacarra (2018). Manual de Epidemiología y Salud Pública para Grados en Ciencias de la Salud. Ed Panamericana - Argimón Pallás JM, Jiménez Villa J (1999). Métodos de investigación clínica y epidemiológica 2ª ed. HARCOURT - Martínez Navarro F et al (1997). Salud Pública. MacGraw-Hill-Interamericana - http://www.fisterra.com/formacion/metodologia-investigacion/ (). . - Barón, A. Y Byrne, D. (2005). Psicología Social. Madrid. Prentice Hall - Caballo, V. (2015). Manual de evaluación y entrenamiento en habilidades sociales. Madrid. Siglo XXI - Kanheman, D. (2013). Pensar rápido, pensar despacio. Barcelona. Penguin Randon House - Llana, J (2009). Ergonomía y Psicopsicología Aplicada. Valladolid: Lex Nova - Castanyer, O. (2010). Por qué no logro ser asertivo. Bilbao. Desclée Brouwer - Ekman, P (2015). El rostro de las emociones: cómo leer las expresiones faciales. Barcelona. RBA
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

RECOMENDACIÓN POR PARTE DEL PROFESORADO DE PSICOLOXÍA: Se recomienda que los alumnos lleven la asignatura al día, tanto en lo que se refiere a las clases expositivas como a las interactivas (prácticas). Convén a asistencia ás aulas, a realización de todas as actividades que se planifiquen nestas e a participación nos actos tanto académicos como non académicos, organizados polo docentes que imparten a materia como pola propia Facultade de Enfermería e Podoloxía, sen prexuízo da asistencia a actos organizados por outras institucións. En aras a contribuír cun medio ambiente responsable, desde esta materia preténdese contribuír, non utilizando máis que o papel imprescindible, no caso de los exámenes e algúns traballos de importancia, todo o demais realizarase por medios telemáticos. Los alumnos adquirirán habilidades para la vida y hábitos, rutinas y estilos de vida saludables. A materia impartirase baixo un ángulo de xénero, para que o alumno estea sensibilizado coa igualdade.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías